

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto K 30.—
 za pol leta 15.—
 za četrt leta 7.50
 za 1 mesec 2.50

Posamezna številka 80 vin.

Uredništvo in upravništvo je v
 Ptuj, Slovenski trg 3 (v starem
 rotovžu), priličje, levo.

Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 30

Ptuj, 25. julija 1920

II. letnik

V Trstu in Pulju, na Reki in Gorici

in po celem zasedenem ozemlju

pali in pleni naš dedni sovražnik naše domove,

pobija in muči naše zaslužnjene brate;

da daste duška svojemu gnjevu proti temu barbarskemu postopanju, pridite vsi na

protestni shod

ki se vrši

v nedeljo, 25. julija

ob 10. uri dopoldne

na javnem trgu pred magistratom v Ptuj.

Naročnike našega lista prosimo,
 da zaostalo naročnino takoj poravnajo!
 Upravništvo „PTUISKEGA LISTA.“

Italijanska nasilja.

Po splitskem dogodku, ko je italijanski vojak na Petrovdan ugrabil in onečastil hrvaško zastavo pa bil za to primerno kaznovan, je po več mestih zasedenega ozemlja izbruhnila laška zbesnelost in zdvijanost ter se zrusila nad mirnim slovenskim prebivalstvom. Začelo se je to divjanje v Trstu, nadaljevalo v Pulju, na Reki in v Gorici. Nedolžne Slovence so pobijali, ropali in plenili njihovo imetje in česar niso mogli odnesti, so razbili in uničili z orožjem, bombami, kamenjem, nazadje pa še zažgali naše Narodne dome.

Redki so taki izbruhi človeške posurove-

Major in prostak.

A. Ž.

Kakor pripoveduje neki vojak, ki je prišel pred kratkim z Madžarskega, se je dogodila ob času boljševiškega preobrata sledeča prigodbica: Major generalnega štaba dela že eno uro v pisarni, pisarniškega ordonanca pa še ni nikjer. Končno vstopi žvižgaje in ne salutira nič, ker je bilo vsako salutiranje najstrožje prepovedano, temveč pozdravi majorja z besedami: „Dobro jutro, major! Zakaj si pa prišel tako zgodaj v pisarno? Zdaj smo vsi enaki in bomo vsi prihajali v pisarno šele ob devetih. No, pa če je par minut čez, tudi nič ne de.“ Major se je nasmehnil in rekel slugi, da popolnoma soglaša s tem, da so vsi enaki in da delajo vsi enako. Pristavil je, da se bosta menjala s slugo, en dan bo sluga njemu čistil obleko, čevlje in pisarno, dočim bo major reševal akte. Drugi dan bo pa major posnažil pisarno, očistil slugi obleko in čevlje. —

losti. O Turkih smo bili vajeni slišati take grozovitosti nad kristjani, med svetovno vojno pa o Madžarih in Nemcih nad slovanskim prebivalstvom.

Vemo, da so Lahii vroče krvi, ki hitro vzkipe in večkrat kaj store, česar ne premislijo. Ali divjanje zadnjih dni je preseglo vse meje, ni moglo priti samo od hipnega razburjenja.

Odkod torej?

Odkar je razpadla l. 1918 fronta ob Pivavi, ni v Italiji več miru. Dokler je bila še vojna, so italijanske oblasti lahko krotile uporneže, ker so jih pošiljale na fronto ali pa v ječo. Tudi pred zavezniki in njihovim discipliniranim vojaštvom so imeli Lahii precejšen strah. Razen tega pa je bilo takrat v Italiji še dovolj živeža, ki so ga pošiljali Italiji njeni zavezniki. Po končani vojski pa so zavezniki, zlasti še Amerika, nehali pošiljati Italijanom živež in premog. Ko se je vrnil velik del ljudskih mas iz vojske, je našel doma radi tega skrajno bedo in pomanjkanje vsega. Industrijsko delo je obstalo, ker ni bilo več premoga iz Amerike. Pojavila se je zato velika brezposelnost, skrajno pomanjkanje živeža, neznosna draginja in k vsemu temu še polom italijanske zunanje politike. Splošna nezadovoljnost je rodila stavke, izgrede in upore, ki so po vsej Italiji na dnevnem redu.

Socialno gibanje je naraščalo in postajalo vedno hušje. Vodstvo socialne revolucije so prevzeli takozvani maksimalisti, ki so isto, kar na Ruskem boljševiki in pri nas komunisti. Zahtevajo odstop italijanskega kralja in senata ter obsežno socialno izpremembo. Da bi mogli to doseči, so morali ljudske mase zrevolucionirati, uničiti pri njih spoštovanje do oblasti, zamoriti čut do vsakega reda. Na mnogih krajih se je anarhističnim voditeljem že posrečilo to delo. Ljudske mase so že tako podivjane, da plenijo, more in uničujejo vse, kar jim pride pod roko. Povdivjanost je ponekod že tako narasla, da je ne morejo krotiti ne država pa že tudi ne so-

Sluga je bil presrečen, je brzo pospravil po pisarni, prinesel vode, pobrisal prah in ob desetih odšel. Major je delal ves dan naporno. Drugo jutro je major že davno lepo osnažil slugi čevlje in obleko, ter pospravil po pisarni, ko sluge še ni bilo v pisarni. Okoli pol desete ure se sluga oblastno vsede za pisalno mizo in vzame v roke prvi akt. Ko ga natanko prebere, se uveri, da je že vse rešeno. Vzame v roke drugi spis. Prečita, toda vse je lepo rešeno. Pošlje oba spisa generalu. Le-ta ga takoj pozove, zakaj ni rešil spisov in mu naroči, da mora, ker je nujno, v dveh urah rešiti. Vzame spisa v roke, obrača ju in suče in ne ve, kaj bi naredil, kaj napisal. Odloži oba spisa. Vzame tretji spis, kjer se zahteva, naj izračuni po karti višino označenih točk. Nič ne ve. Skrb se ga loti, znoj mu stopa na čelo. Okoli 17. ure pride major, da prinese v pisarno sveže vode. Sluga plane po koncu, strumno salutira in ponižno prosi majorja, naj opravljata vsak svoje prejšnje delo, češ da ne morejo biti vsi enaki, ker major je raznmel obojno delo, sluga pa le svoje.

cialistični voditelji sami. Revolucionarno gibanje je v Italiji v polnem teku. Karabinjeri, ki so bili v prejšnjih časih strah vseh banditov in upornikov, so danes brez moči. Vojaštvo se upira in odreka pokorščino, naveličalo se je vojaške discipline in bi se rado vrnilo na svoje domove.

Sedanja Giolitijeva vlada si ne more in ne ve pomagati. Na eni strani neizogibna revolucija, na drugi strani ostri spori z Jugosloveni. Meščanstvo napenja zadnje sile in uporablja vsa sredstva, da se obdrži na vladi. Udušiti hočejo revolucionarne sile in jih pretvoriti v korist gospodujočih razredov. Ali jim bo to mogoče, ko so vsa sredstva uničena, je drugo vprašanje.

Take so danes razmere v Italiji. Mnogo slabše pa so v „odrešenem ozemlju.“ Slovanska večina, katero Italijani na vse načine stiskajo in preganjajo, se naravno ne navdušuje za Italijane, nego jih mora črteti iz vse duše. Pa tudi italijansko prebivalstvo ni vse preveč naklonjeno Italiji, ker vidi, da nima od Italije pričakovati pomoči, nego pogina. Odpor proti Rimu je pri treznem prebivalstvu vsak dan večji, položaj vedno nevarnejši. Da premoti lačno in uporno ljudstvo in ga pridobi kolikor toliko za Italijo, je segla italijanska vlada in nacionalna italijanska politika po nacionalistični gonji. Razvnela je pri stradajoči masi nacionalne strasti, naščuvala jih proti Slovanom, ktere je izročila na milost in nemilost tej ljudski povdijanosti.

Storili so to italijanski nacionalistični krogi prav sedaj, ko so Hrvati in Slovenci ob regentovem posetu sijajno pokazali svoje navdušenje za naše novo kraljestvo, ko so jasno pokazali v Zagrebu in Ljubljani, da ne pozabijo svojih zaslužjenih in teptanih bratov pod italijanskim nasiljem. Storili so to sedaj, ko je naše ljudstvo tudi v zasedenem ozemlju pokazalo, da se ne da kratkomalo raznaroditi in usušnjiti laškemu barbarstvu.

In mi in naša vlada?

Vsakemu še tako mirnemu človeku pri nas je pač morala vzkipeti kri, ko je čul in čital o nezaslišanih italijanskih grozodejstvih nad nedolžnimi našimi sorojaki. Taka grozodejstva ne smejo in ne morejo ostati nemaščevana, je bila druga naša misel. Kako pa to storiti? Italijani so hoteli s svojim organiziranim divjanjem zvabiti nas, da storimo kak nepremišljen korak, kako nepremišljeno dejanje, katero bi sami potem izrabili zase proti nam. Ali prepričali se bodo, da je naša vlada, da so naši politični prijatelji toliko trezni in razsodni, da se ne bodo dali izzvati k nepremišljenim, prenačljenim dejanjem, ki bi imela lahko za nas zle posledice. Trezno bo presodila naša vlada težavni položaj in ukrenila, kar je za nas najboljšo. Iz izjave ministerskega predsednika dr. Vesniča to lahko vidimo.

Ali pri tem, ko moramo trezno presoati ves položaj, moramo pa tudi duška dati naši ogorčenosti nad italijanskimi grozodejstvi. Z glasnim protestom moramo pred svetom pokazati, da ne moremo mirno prenašati italijanskega divjanja. Dostojno pokažimo, da smo mi civiliziran narod, vreden samostojne države, narod, pri katerem je red in mir doma. In če smo mi kulturna država, moramo zahtevati,